

Tirsdag den 8. marts 2022

I

(Beslutninger og resolutioner, henstillinger og udtalelser)

BESLUTNINGER OG RESOLUTIONER

EUROPA-PARLAMENTET

P9_TA(2022)0056

Indskrænkning af råderummet for civilsamfundet i Europa

Europa-Parlamentets beslutning af 8. marts 2022 om indskrænkning af råderummet for civilsamfundet i Europa (2021/2103(INI))

(2022/C 347/01)

Europa-Parlamentet,

- der henviser til traktaten om Den Europæiske Union (TEU) og traktaten om Den Europæiske Unions funktionsmåde (TEUF),
- der henviser til Den Europæiske Unions charter om grundlæggende rettigheder («chartret»),
- der henviser til den europæiske menneskerettighedskonvention (EMRK),
- der henviser til Europa-Parlamentets og Rådets forordning (EU) 2021/692 af 28. april 2021 om oprettelse af programmet for borgere, ligestilling, rettigheder og værdier og om ophævelse af Europa-Parlamentets og Rådets forordning (EU) nr. 1381/2013 og Rådets forordning (EU) nr. 390/2014 ⁽¹⁾,
- der henviser til Europa-Parlamentets og Rådets forordning (EU, Euratom) 2020/2092 af 16. december 2020 om en generel ordning med konditionalitet til beskyttelse af Unionens budget (forordningen om konditionalitet) ⁽²⁾,
- der henviser til Kommissionens meddelelse af 20. juli 2021 med titlen »Retsstatssituationen 2021 — Retsstatssituationen i EU« (COM(2021)0700),
- der henviser til Kommissionens retningslinjer af 23. september 2020 for gennemførelsen af EU's regler om definition og bekæmpelse af hjælp til ulovlig indrejse og transit samt ulovligt ophold ⁽³⁾,
- der henviser til rapporten fra Det Europæiske Økonomiske og Sociale Udvalgs Gruppe om Grundlæggende Rettigheder og Retsstatsprincippet fra juni 2020 med titlen »National developments from a civil society perspective, 2018-2019«,
- der henviser til rapport af 17. januar 2018 fra Den Europæiske Unions Agentur for Grundlæggende Rettigheder (FRA) med titlen »Challenges facing civil society organisations working on human rights in the EU«, til dets bulletiner, som blev offentliggjort i 2020, om covid-19-pandemiens konsekvenser for de grundlæggende rettigheder i EU og til dets andre rapporter, data og værktøjer, navnlig Den Europæiske Unions informationssystem for grundlæggende rettigheder,

⁽¹⁾ EUT L 156 af 5.5.2021, s. 1.

⁽²⁾ EUT L 433 I af 22.12.2020, s. 1.

⁽³⁾ EUT C 323 af 1.10.2020, s. 1.

Tirsdag den 8. marts 2022

- der henviser til FRA's rapport af 22. september 2021 med titlen »Protecting civic space in the EU«,
- der henviser til de fælles retningslinjer af 1. januar 2015 fra Kontoret for Demokratiske Institutioner og Menneskerettigheder (ODIHR) i Organisationen for Sikkerhed og Samarbejde i Europa (OSCE) og Venedigkommissionen om foreningsfrihed,
- der henviser til Europarådets rapport af 11. februar 2019 med titlen »Shrinking space for civil society: the impact on young people and their organisations«,
- der henviser til retningslinjerne af 8. juli 2019 fra OSCE/ODIHR og Venedigkommissionen om retten til frit at deltage i fredelige forsamlinger,
- der henviser til FN's vejledningsnotat af 23. september 2020 om beskyttelse og fremme af civilsamfundets råderum,
- der henviser til FN's erklæring af 9. december 1998 om individers, grupper og samfundsorganers ret til og ansvar for at fremme og beskytte universelt anerkendte menneskerettigheder og grundlæggende frihedsrettigheder,
- der henviser til den generelle bemærkning nr. 34 af 12. september 2011 fra Menneskerettighedskomiteén vedrørende artikel 19: menings- og ytringsfrihed,
- der henviser til generel bemærkning nr. 37 af 17. september 2020 fra Menneskerettighedskomiteén vedrørende artikel 21: retten til at deltage i fredelige forsamlinger,
- der henviser til konvention om adgang til oplysninger, offentlig deltagelse i beslutningsprocesser samt adgang til klage og domstolsprøvelse på miljøområdet (Århuskonventionen) af 25. juni 1998 og afgørelse VII/9 af 21. oktober 2021 om en mekanisme for hurtig reaktion til brug i sager vedrørende artikel 3, stk. 8, i Århuskonventionen fra FN's Økonomiske Kommission for Europa,
- der henviser til FN's resolution 2250 (2015), 2419 (2018) og 2535 (2020) om ungdom, fred og sikkerhed,
- der henviser til FN's erklæring om menneskerettighedsforkæmpere fra 1998,
- der henviser til henstilling af 10. oktober 2007 fra Europarådets Ministerkomité til medlemsstaterne om ikkestatslige organisationers retlige status i Europa,
- der henviser til erklæring af 16. maj 2019 fra Europarådets menneskerettighedskommissær med titlen »Let's defend LGBTI defenders«,
- der henviser til udtalelse af 20. marts 2019 fra Det Europæiske Økonomiske og Sociale Udvalg (EØSU) med titlen »Et robust demokrati gennem et stærkt og mangfoldigt civilsamfund«,
- der henviser til udtalelse af 19. oktober 2017 fra EØSU med titlen »EU's finansiering af civilsamfundsorganisationer«,
- der henviser til årsrapport 2020 fra partnerorganisationerne i Europarådets platform til fremme af beskyttelse af journalistik og journalisters sikkerhed,
- der henviser til Kommissionens meddelelse af 2. december 2020 med titlen »Strategi til styrkelse af anvendelsen af chartret om grundlæggende rettigheder i EU« (COM(2020)0711),
- der henviser til Kommissionens meddelelse af 3. december 2020 om handlingsplanen for europæisk demokrati (COM(2020)0790),

Tirsdag den 8. marts 2022

- der henviser til sin beslutning af 3. oktober 2017 om indskrænkning af civilsamfundets spillerum i udviklingslandene ⁽⁴⁾,
 - der henviser til sin beslutning af 19. april 2018 om behovet for at oprette et instrument for europæiske værdier til støtte for civilsamfundsorganisationer, der fremmer de grundlæggende værdier inden for Den Europæiske Union på lokalt og nationalt plan ⁽⁵⁾,
 - der henviser til sin beslutning af 14. november 2018 om behovet for en omfattende EU-mekanisme til beskyttelse af demokrati, retsstatsprincippet og grundlæggende rettigheder ⁽⁶⁾,
 - der henviser til sin beslutning af 7. oktober 2020 om oprettelse af en EU-mekanisme for demokrati, retsstatsprincippet og grundlæggende rettigheder ⁽⁷⁾,
 - der henviser til sin beslutning af 13. november 2020 om covid-19-foranstaltningernes indvirkning på demokrati, retsstatsprincippet og grundlæggende rettigheder ⁽⁸⁾,
 - der henviser til sin beslutning af 25. november 2020 om styrkelse af mediefrihed: beskyttelse af journalister i Europa, hadefuldt tale, desinformation og platformenes rolle ⁽⁹⁾,
 - der henviser til sin beslutning af 26. november 2020 om situationen vedrørende grundlæggende rettigheder i Den Europæiske Union — årsberetning 2018-2019 ⁽¹⁰⁾,
 - der henviser til sin beslutning af 24. juni 2021 om Kommissionens rapport om retsstatssituationen 2020 ⁽¹¹⁾,
 - der henviser til sin beslutning af 17. februar 2022 med henstillinger til Kommissionen om en statut for europæiske grænseoverskridende foreninger og nonprofitorganisationer ⁽¹²⁾,
 - der henviser til sin beslutning af 11. november 2021 om styrkelse af demokrati og mediefrihed og -pluralisme i EU: uberettiget brug af civil- og strafferetlige foranstaltninger til at bringe journalister, NGO'er og civilsamfundet til tavshed ⁽¹³⁾,
 - der henviser til forretningsordenens artikel 54,
 - der henviser til Retsudvalgets udtalelse,
 - der henviser til betænkning fra Udvalget om Borgernes Rettigheder og Retlige og Indre Anliggender (A9-0032/2022),
- A. der henviser til, at Unionen bygger på de i artikel 2 i TEU forankrede værdier, og disse værdier er fælles for medlemsstaterne; der henviser til, at artikel 11, stk. 2, i TEU og artikel 15, stk. 1, i TEUF understreger vigtigheden af civilsamfundsdialog for at realisere Unionens målsætninger;
- B. der henviser til, at civilsamfundsorganisationer (CSO'er) er nonprofitorganisationer, som er uafhængige af offentlige institutioner og kommercielle interesser, og hvis aktiviteter bidrager til realiseringen af EU's værdier som fastsat i artikel 2 i TEU og grundlæggende rettigheder; der henviser til, at CSO'er kan antage forskellige former såsom foreninger og fonde; der henviser til, at menneskerettighedsforkæmpere, aktivister og uformelle grupper også er vigtige aktører i civilsamfundet;
- C. der henviser til, at en tværsektionel tilgang er afgørende for både at forstå og på en vellykket måde at afhjælpe de sårbarheder, som borgerne står over for, når de involverer sig i civilsamfundet;

⁽⁴⁾ EUT C 346 af 27.9.2018, s. 20.

⁽⁵⁾ EUT C 390 af 18.11.2019, s. 117.

⁽⁶⁾ EUT C 363 af 28.10.2020, s. 45.

⁽⁷⁾ EUT C 395 af 29.9.2021, s. 2.

⁽⁸⁾ EUT C 415 af 13.10.2021, s. 36.

⁽⁹⁾ EUT C 425 af 20.10.2021, s. 28.

⁽¹⁰⁾ EUT C 425 af 20.10.2021, s. 107.

⁽¹¹⁾ EUT C 81 af 18.2.2022, s. 27.

⁽¹²⁾ Vedtagne tekster, P9_TA(2022)0044.

⁽¹³⁾ Vedtagne tekster, P9_TA(2021)0451.

Tirsdag den 8. marts 2022

- D. der henviser til, at mange CSO'er kæmper for at overleve og har finansieringsproblemer, hvilket kan være en alvorlig hindring for deres effektivitet og mulighed for at opfylde deres mission;
- E. der henviser til, at civilsamfundets råderum refererer til den retlige og politiske ramme, inden for hvilken mennesker og grupper kan deltage meningsfuldt i deres samfunds politiske, økonomiske, sociale og kulturelle liv, udøve retten til at udtrykke synspunkter, retten til information og retten til at forsamle sig, deltage i foreningsliv og indgå i dialog med hinanden og med myndighederne;
- F. der henviser til, at tanke- og ytringsfrihed, herunder på internettet, er hjørnестenen i ethvert frit og demokratisk samfund; der henviser til, at borgeraktivisme er grundlaget for et ægte fungerende demokrati, hvor mindretals rettigheder beskyttes og respekteres; der henviser til, at CSO'er bør have ret til at deltage i politiske og offentlige debatter, uanset om deres holdning er i overensstemmelse med den offentlige politik eller anbefaler en ændring i lovgivningen;
- G. der henviser til, at foreningsfrihed udgør en af grundpillerne i et demokratisk og pluralistisk samfund, eftersom den giver borgere mulighed for at handle kollektivt inden for områder af gensidig interesse og for at bidrage til et velfungerende offentligt liv; der henviser til, at foreningsfrihed ikke kun omfatter muligheden for at danne eller opløse en forening, men også muligheden for at den pågældende forening kan fungere uden uberettiget indblanding fra statens side; der henviser til, at muligheden for at søge om, sikre og anvende ressourcer er afgørende for driften af enhver forening; der henviser til, at forbud mod eller opløsning af en forening altid bør være en sidste udvej, og at sådanne afgørelser bør kunne prøves ved en domstol;
- H. der henviser til, at retten til at deltage i fredelige forsamlinger er en hjørnестen i demokratiet og er afgørende for at skabe et tolerant og pluralistisk samfund, hvor grupper med forskellige overbevisninger, forskellig praksis eller forskellige politikker kan leve i fredelig sameksistens; der henviser til, at restriktioner for og politiovervågning af fredelige forsamlinger skal overholde bestemmelser vedrørende lovlighed, nødvendighed, forholdsmæssighed og ikkeforskelsbehandling;
- I. der henviser til, at retten til information er en forudsætning for en informeret offentlig debat og for at holde myndigheder og offentlige institutioner ansvarlige;
- J. der henviser til, at ytringsfrihed og adgang til information i nogle medlemsstater er blevet begrænset, ofte under påskud af at ville bekæmpe desinformation vedrørende covid-19; der henviser til, at foranstaltninger til forebyggelse af terror eller hadefulde ytringer ikke bør føre til unødige indskrænkninger af ytringsfriheden; der henviser til, at strategiske retssager mod offentligt engagement (SLAPP'er) også er blevet anvendt til at målrette CSO'er, menneskerettighedsforkæmpere og aktivister, der arbejder inden for områderne miljø, retsstatsprincippet, LGBTIQ+-rettigheder og kvinders rettigheder i flere medlemsstater; der henviser til, at disse retssager har en alvorlig hæmmende effekt på ytringsfriheden og offentlig aktivisme;
- K. der henviser til, at foreningsfriheden i nogle medlemsstater undergraves af reformer, der bringer CSO'er i fare for afregistrering eller indfører urimeligt byrdefulde administrative processer, herunder, men ikke begrænset til, fejlagtig anvendelse af foranstaltninger til bekæmpelse af hvidvask af penge eller politikker, som indskrænker retten til at engagere sig i fortalervirksomhed;
- L. der henviser til, at der i visse medlemsstater bevidst er blevet pålagt restriktioner med det formål at begrænse civilsamfundets råderum, og disse ledsages af retlig, administrativ og skattemæssig chikane, kriminalisering og negativ retorik, som skal stigmatisere CSO'er og svække deres legitimitet og dræne deres kapacitet til at udføre deres legitime arbejde; der henviser til, at hadefuld tale — både online og offline — og verbal og psykisk chikane og angreb også kommer fra ikkestatslige aktører; der henviser til, at CSO'er og menneskerettighedsforkæmpere, som arbejder med retsstatsprincippet, gennemsigtighed og korrupsion, kvinders rettigheder, herunder seksuel og reproduktiv sundhed og rettigheder, miljøanliggender og beskyttelsen af mindretal og LGBTIQ+-rettigheder og mediefrihed og ytringsfrihed, samt dem, der yder bistand til migranter og asylansøgere, og dem, som er involveret i eftersøgnings- og redningsoperationer, er særligt udsatte;
- M. der henviser til, at indskrænkninger af råderummet for civilsamfundet i nabolande også har implikationer og konsekvenser for civilsamfundets situation i EU;

Tirsdag den 8. marts 2022

- N. der henviser til, at visse nationale CSO'er, der fungerer som vagthunde, navnlig ved at involvere sig i overvågning og indberetning af krænkelser af rettigheder og frihedsrettigheder, fortalervirksomhed og tvister, er særligt udsatte for restriktioner, repressalier og overvågning;
- O. der henviser til, at situationen for forkæmpere for LGTBIQ+-rettigheder i Europa blev beskrevet som bekymrende af Europarådets menneskerettighedskommissær, som oplyste om flere tilfælde af online- og offlinechikane, voldelige overfald, hadekampagner og dødstrusler i medlemsstaterne og nabolandene; der henviser til, at denne tendens er forbundet med udpegelsen af andre mindretalsgrupper som syndebukke og er i modstrid med princippet om, at alle mennesker er født lige, når det gælder værdighed og rettigheder;
- P. der henviser til, at et godt forhold mellem staten og dens borgere indebærer, at alle borgere, herunder børn og unge, bør kunne deltage i debatter og påvirke offentlige politikker; der henviser til, at demokratier kun vil blomstre, hvis alle tror på de demokratiske systemer, og hvis institutionerne er troværdige over for borgerne;
- Q. der henviser til, at visse medlemsstater har indført restriktioner for CSO'ers mulighed for at deltage i politiske aktiviteter; der henviser til, at beskyldninger om, at CSO'er er politiske, er blevet anvendt til at stigmatisere dem og svække deres legitimitet i andre medlemsstater; der henviser til, at svækkelsen af CSO'ers legitimitet i bestemte medlemsstater kan synes at være forbundet med statslige eller mediedrevne smædekampagner; der henviser til, at CSO'er rapporterer om diskriminerende og restriktive finansieringspraksisser i visse medlemsstater;
- R. der henviser til, at der i visse medlemsstater er blevet vedtaget politikker og praksisser, som har en hæmmende effekt på civilsamfundets råderum, med det formål at opnå selv censur og afholde civile aktører fra at udøve deres rettigheder; der henviser til, at sådanne politikker ofte kombinerer vage bestemmelser, der giver de offentlige myndigheder en stor skønsbeføjelse med uforholdsmæssigt strenge sanktioner; der henviser til, at den blotte forventning om deres anvendelse kan være nok til at medføre selv censur, uden at der er et reelt behov for at anvende dem;
- S. der henviser til, at retten til at deltage i fredelige forsamlinger er blevet begrænset som følge af nødvendige regler om fysisk afstand i de fleste medlemsstater; der henviser til, at visse medlemsstater i de seneste år har vedtaget love, som begrænser retten til at deltage i fredelige forsamlinger, og har stillet krav om tilladelser og underretning; der henviser til, at de retshåndhævende myndigheders beføjelser i visse medlemsstater vokser, hvilket skaber bekymringer om nødvendigheden og forholdsmæssigheden heraf;
- T. der henviser til, at hastelovgivning som reaktion på sundhedskrisen i visse medlemsstater er blevet brugt som påskud for vilkårligt at indskrænke de grundlæggende rettigheder og frihedsrettigheder og slå ned på civilsamfundet og andre afvigende stemmer; der henviser til, at disse foranstaltninger i nogle tilfælde har vist sig ikke at have opfyldt kravene om nødvendighed, forholdsmæssighed, tidsbegrænsninger og ikkeforskelsbehandling, hvilket betyder, at begrænsninger af de grundlæggende rettigheder og frihedsrettigheder på grundlag af disse foranstaltninger ikke kan opfattes som legitime og lovlige; der henviser til, at CSO'er på trods af deres rolle på stedet ikke er blevet hørt i forbindelse med udviklingen af hasteforanstaltninger;
- U. der henviser til, at spredningen af covid-19-pandemien har vist et hidtil uset engagement fra CSO'ernes side med henblik på at finde løsninger på pandemien og yde støtte til personer i sårbare situationer; der henviser til, at ungdomsorganisationer har haft en positiv indvirkning under pandemien med hensyn til at modvirke misinformation og styrke tilliden til de offentlige institutioner; der henviser til, at en langsigtet tilstrækkelig finansiering og institutionel støtte til civilsamfundet har en merværdi i krisetider;
- V. der henviser til, at fremkomsten af statsligt organiserede ikkestatslige organisationer (GONGO'er), der er udformet med sigte på altid at støtte magthavernes politiske legitimitet og støtte regeringen i forbindelse med offentlige debatter og dens politiske mål, samtidig med at de præsenterer sig selv som uafhængige stemmer, er en af de værste former for angreb på CSO'er, som bringer hele deres eksistens i fare ved at undergrave aktivt medborgerskab og fratage dem offentlige midler;
- W. der henviser til, at CSO'er i stigende omfang udfører økonomiske aktiviteter og bidrager til socialøkonomien, men at der dog ikke er taget lovgivningsmæssige skridt til at frigøre deres aktiviteter på EU-niveau; der henviser til, at princippet om ikkeforskelsbehandling og kapitalens frie bevægelighed i forbindelse med grænseoverskridende donationer stadig ikke anvendes universelt i medlemsstaterne på trods af konkret retspraksis fra Den Europæiske Unions Domstol (EU-Domstolen);

Tirsdag den 8. marts 2022

- X. der henviser til, at CSO'ernes deltagelse i udviklingen af lovgivning og politikker bør gøres lettere gennem politiske rammer, som giver dem mulighed for at indgå i dialog med de offentlige myndigheder; der henviser til, at den civile dialog ofte forbliver en ad hoc-proces, selv om der er blevet gjort fremskridt på både nationalt plan og EU-plan;
- Y. der henviser til, at udenlandsk finansiering har været målet for retlige og politiske angreb i nogle medlemsstater; der henviser til, at restriktioner, der pålægges CSO'er, som modtager udenlandsk finansiering, er i strid med EU-retten, navnlig artikel 63 i TEUF om kapitalens frie bevægelighed og chartret; der henviser til, at EU-Domstolen i sag C-78/18 ⁽¹⁴⁾ fastsatte, at den omhandlede lovgivning overtrådte kapitalens frie bevægelighed og foreningsfriheden;
- Z. der henviser til, at Unionen har indledt en proces gennem den europæiske grønne pagt og den digitale omstilling; der henviser til, at denne proces vil kræve et sundt råderum for civilsamfundet, som giver borgerne og de berørte lokalsamfund mulighed for at udtrykke deres interesse, drøfte politiske løsninger og opnå nye sociale kontrakter;
1. fremhæver den afgørende rolle, som CSO'erne spiller i gennemførelsen og beskyttelsen af Unionens værdier som fastsat i artikel 2 i TEU og i udformningen og gennemførelsen af EU's lovgivning, politikker og strategier, herunder bekæmpelse af klimaændringer, den digitale omstilling og genopretning efter covid-19-pandemien; understreger deres vigtige bidrag til at skabe et informeret grundlag for offentlige debatter, at formulere samfundets ambitioner, at agere som en stemme for sårbare og marginaliserede personer, at sikre adgang til afgørende tjenesteydelser, at yde ekspertrådgivning i forbindelse med politisk beslutningstagning, at fremme aktivt medborgerskab, at fungere som demokratiskoler og at være uundværlige vagthunde, der udøver demokratisk kontrol med statslige institutioner og sikrer ansvarlighed med hensyn til den offentlige indsats og anvendelsen af offentlige midler; anerkender derfor, at civilsamfundets råderum er en integreret del af demokratiet, retsstatsprincippet og de grundlæggende rettigheder; understreger, at Unionen følgelig bør forpligte sig til at bevare og dyrke civilsamfundets råderum på lokalt, regionalt, nationalt og europæisk plan;
 2. understreger, at civilsamfundets råderum skal være et gunstigt og sikkert miljø uden unødige forstyrrelser, intimidering, chikane og hæmmende effekter, hvis CSO'er skal kunne blomstre; minder medlemsstaterne om deres positive forpligtelse til at sikre et gunstigt miljø for CSO'er, herunder adgang til gennemsigtige finansieringsmekanismer og mekanismer for civil dialog i overensstemmelse med internationale menneskerettighedsstandarder for forenings-, ytrings- og forsamlingsfrihed og som også bekræftet i chartret; understreger, at mediepluralisme er vigtig for at sikre, at CSO'er kan nå den offentlige mening og dermed bidrage til den offentlige debat;
 3. advarer om nedbrydningen af civilsamfundets råderum i hele EU som følge af politikker, der hæmmer CSO'ers virke, deres adgang til bæredygtig finansiering og deres mulighed for at deltage i beslutningstagning; fordømmer alle former for chikane, bagvaskelse, stigmatisering og kriminalisering af CSO'er og udpegelse af CSO'er som syndebukke; understreger, at disse handlinger er til fare for aktivt medborgerskab og tilkendegivelse af kritik, hvorved de underminerer den offentlige debat og dermed selve grundlaget for demokratiet;
 4. bemærker, at covid-19-pandemien yderligere har forstærket mange af de eksisterende udfordringer, som CSO'erne står over for, hvilket også er illustreret i 2021-rapporten fra FRA, som viste, at 57 % af de nationale og lokale organisationer udtalte, at situationen var »forværret« eller »stærkt forværret« sammenlignet med tidligere år; bemærker med bekymring, at visse regeringer udnyttede pandemien til at begrænse civilsamfundets råderum og vedtage kontroversielle love og diskriminerende foranstaltninger, der ikke altid var forbundet med pandemien, mens samfundets mulighed for at mobilisere sig var begrænset, bl.a. muligheden for at deltage i den offentlige debat og ytrings-, forsamlings- og foreningsfriheden;
 5. er enig med Kommissionen i, at en indskrænkning af civilsamfundets råderum er et tegn på, at retsstatsprincippet er i fare; glæder sig over, at Kommissionen har foretaget en gennemgang af rammerne for civilsamfundet som led i sin årlige rapport om retsstatssituationen, som retteligt viser, at retsstatsprincippet ikke kan fungere uden et dynamisk civilsamfund, der fungerer i et sikkert og gunstigt miljø; opfordrer derfor indtrængende Kommissionen til at gøre en større indsats og strukturere sin overvågning af situationen vedrørende civilsamfundets råderum i medlemsstaterne ved at oprette et

⁽¹⁴⁾ EU-Domstolens dom af 18. juni 2020, Europa-Kommissionen mod Ungarn, ECLI:EU:C:2020:476.

Tirsdag den 8. marts 2022

»europæisk indeks for civilsamfundets råderum« på grundlag af eksisterende rammer for vurdering af civilsamfundets råderum og ved at dedikere et selvstændigt kapitel til civilsamfundets råderum, der omfatter landespecifikke henstillinger, i sin årlige rapport om retsstatsituationen, som også bør omfatte grundlæggende rettigheder fuldt ud; opfordrer indtrængende Kommissionen til at gøre systematisk brug af rapporterne fra FRA og til at anmode det om støtte med hensyn til metodologisk rådgivning;

6. glæder sig over Kommissionens anerkendelse af civilsamfundenes betydning i en række af EU's politikker og strategier og finansieringsprogrammer; understreger dog, at denne tilgangs fragmenterede natur resulterer i få egentlige forbedringer af situationen for CSO'er i praksis;

7. opfordrer derfor indtrængende Kommissionen til at vedtage en omfattende civilsamfundsstrategi om beskyttelse og udvikling af civilsamfundets råderum inden for Unionen, som integrerer alle eksisterende værktøjer, lukker huller i relation til overvågning, støtte og beskyttelse og giver den afgørende rolle, som CSO'er spiller i gennemførelsen af EU's værdier og politikker, reel politisk anerkendelse, idet den samtidig sikrer en klar sammenkædning af overvågnings- og rapporteringsværktøjer med EU's håndhævelsesmekanismer for at sikre rettidig og effektiv opfølgning; opfordrer Kommissionen til at udforske initiativer, der skal styrke de støttenetværk, som er til rådighed for CSO'erne;

8. mener, at denne civilsamfundsstrategi bør indeholde en række konkrete foranstaltninger, som vil beskytte og styrke civilsamfundets råderum, bl.a. ved at:

- a) indføre minimumsstandarder for retlige og administrative rammer for civilsamfundet
- b) indføre en statut for europæiske grænseoverskridende foreninger og nonprofitorganisationer
- c) oprette kontaktpunkter mellem EU-institutionerne og civilsamfundet
- d) sikre ubegrænset adgang til politiske debatter og fastsættelse af dagsordener på EU-plan i overensstemmelse med EU-traktaterne og EU-institutionernes forretningsordener
- e) styrke adgangen til at overvåge EU-politikkerne og gennemførelsen af Unionens budget
- f) udbrede fleksibel adgang til EU-finansiering;

9. opfordrer Rådet og Kommissionen til at sikre sammenhæng i Unionens interne og eksterne politikker til beskyttelse og fremme af civilsamfundets råderum, bl.a. ved at vedtage interne retningslinjer vedrørende menneskerettighedsforkæmpere, der svarer til de retningslinjer, som gælder for EU's optræden udadtil;

Et gunstigt lovgivningsmæssigt og politisk miljø uden hæmmende effekter, trusler og angreb

10. understreger, at CSO'ers mulighed for at handle er afhængig af et gunstigt retligt og politisk miljø, navnlig for udøvelsen af foreningsfrihed, retten til frit at deltage i fredelige forsamlinger og ytringsfrihed samt retten til offentlig deltagelse; opfordrer indtrængende medlemsstaterne til at sikre udøvelsen af disse rettigheder i overensstemmelse med europæisk og international lovgivning og europæiske og internationale standarder, herunder den europæiske menneskerettighedskonvention, henstillingen af 28. november 2018 fra Europarådets Ministerkomité til medlemsstaterne om behovet for øget beskyttelse og fremme af civilsamfundets råderum i Europa, den internationale konvention om borgerlige og politiske rettigheder, FN's erklæring om menneskerettighedsforkæmpere og FN's vejledende notat om beskyttelse og fremme af civilsamfundets råderum, og til at udnytte muligheden for at anmode Venedigkommissionen om udtalelser om planlagt lovgivning;

11. minder om betydningen af uafhængig, upartisk, professionel og ansvarlig journalistik med hensyn til at informere om CSO'ers aktiviteter i både de private og offentlige medier og betydningen af adgang til offentlig information som centrale søjler i demokratiske stater, der er baseret på retsstatsprincippet;

12. beklager den stigende koncentration af medieejerskab på bekostning af pluralisme, uafhængighed og rimelig offentlig repræsentation af CSO'ers idéer og aktioner; minder om, at uafhængig og ansvarlig journalistik og adgangen til pluralistisk information er centrale søjler i et demokrati, og at civilsamfundets handlinger og input er afgørende for, at et demokrati kan trives; opfordrer medlemsstaterne til at sikre og opretholde mediernes uafhængighed af politisk og økonomisk pres, til at garantere mediepluralisme og til at sikre gennemsigtighed; opfordrer Kommissionen til at foreslå EU-dækkende regler for medieejerskab ud over reglerne om gennemsigtighed i medieejerskab som et minimumskrav i den kommende retsakt om mediefrihed med henblik på at styrke mediepluralismen;

Tirsdag den 8. marts 2022

13. mener, at CSO'ernes bidrag til det indre marked og socialøkonomien og deres rolle i gennemførelsen af EU's politikker og de værdier, som er fastsat i artikel 2 i TEU, er et stærkt argument for at fjerne hindringerne for deres aktiviteter på EU-niveau; opfordrer derfor Kommissionen til at reagere på en passende måde ved brug af foranstaltninger, herunder lovgivningsmæssige forslag, for at nå dette mål; understreger, at denne lovgivning ikke blot vil sikre CSO'erne grundlæggende beskyttelse, men også kan skabe lige vilkår, der åbner mulighed for, at de kan udnytte deres fulde potentiale;

14. opfordrer Kommissionen til at medtage en systematisk kontrol med civilsamfundets råderum i sine konsekvensanalyser, idet den opstiller klare kriterier for, hvad der udgør et gunstigt miljø for civilsamfundet, på grundlag af internationale menneskerettighedsstandarder for foreningsfrihed, ytringsfrihed og forsamlingsfrihed og som bekræftet i chartret med henblik på at hindre, at planlagt lovgivning får en negativ indvirkning på civilsamfundets råderum; opfordrer Kommissionen til at indføre de nødvendige sikkerhedsforanstaltninger og udarbejde retningslinjer for medlemsstaternes gennemførelse, når der identificeres risici, i samarbejde med civilsamfundet;

15. opfordrer Kommissionen til ligeledes at kontrollere og overvåge gennemførelsen af EU-retten for at sikre, at den ikke har en negativ indvirkning på civilsamfundets råderum, og til at træffe afhjælpende foranstaltninger, hvis dette er tilfældet; opfordrer medlemsstaterne til at vedtage lignende foranstaltninger på nationalt plan;

16. opfordrer Kommissionen til at gøre brug af sine traktatfæstede beføjelser til at foreslå EU-lovgivning med henblik på at udfylde hullerne og tage hånd om de udfordringer, som civilsamfundsaktører i hele EU står over for, bl.a. med hensyn til minimumsstandarder for CSO'ers registrering, aktiviteter og finansiering og proceduremæssig beskyttelse mod SLAPP'er, og til at yde vejledning i, hvordan EU-lovgivningen kan bruges til at beskytte civilsamfundet bedre;

17. mener, at en statut for tværnationale foreninger og nonprofitorganisationer i EU kan yde ekstra beskyttelse til de CSO'er, der står over for unødvendige hindringer for deres etablering og virksomhed;

18. opfordrer medlemsstaterne til at respektere og fremme udøvelsen af retten til fredelige forsamlinger, som kun kan begrænses gennem respekt for principperne om nødvendighed og proportionalitet og i overensstemmelse med gældende lovgivning; advarer mod en udvidelse af de retshåndhævende myndigheders beføjelser i forbindelse med politiets overvågning af forsamlinger i visse medlemsstater; fordømmer enhver uforholdsmæssig magtanvendelse mod demonstranter samt kriminalisering, retsforfølgning og overvågning af disse; opfordrer medlemsstaterne til øjeblikkeligt at ophæve love og forskrifter, der beforder vold mod demonstranter eller indskrænker friheden til at demonstrere; opfordrer Kommissionen til at udstede retningslinjer for beskyttelsen af retten til frit at deltage i fredelige forsamlinger, både i folkesundhedsmæssige krisesituationer og under normale omstændigheder;

19. påpeger, at en betydelig del af civilsamfundsaktiviteterne siden pandemiens begyndelse er flyttet online; opfordrer Kommissionen og medlemsstaterne til at sikre ytringsfriheden, bekæmpe enhver form for hadefuld tale og informere om hadefuld tale og de risici, den udgør for demokratiet og enkeltpersoner, herunder navnlig på sociale onlinenetværk;

20. advarer mod den ødelæggende indvirkning af politikker og retorik med en hæmmende effekt på civilsamfundets råderum; opfordrer indtrængende Kommissionen til at gøre analysen af hæmmende effekter til et centralt aspekt i sin årlige rapport om retsstatssituationen, til på grundlag af sag C-78/18 at anfægte foranstaltninger, som har en hæmmende effekt på udøvelsen af chartrets rettigheder, når lignende tilgange er tilgængelige, og til at anvende midlertidige foranstaltninger med henblik på at undgå uoprettelig skade, mens domstolskontrollen pågår;

21. fordømmer, at repræsentanter for CSO'er i nogle medlemsstater oplever fysiske og verbale angreb, chikane og intimidering, både online og offline, som en direkte følge af deres arbejde; beklager desuden, at de mentale sundhedsmæssige virkninger, som disse repræsentanter står over for, kan omfatte udbrændthed, depression, trauma efter hjælp og medfølelsestræthed, og at der ikke er blevet forsket nok i de psykologiske konsekvenser, som CSO-repræsentanters arbejde kan have for dem; understreger, at børn og unge er særligt sårbare, eftersom de måske ikke indberetter hadefulde handlinger og chikane på grund af manglende viden om definitionen af chikane, og hvordan og med hvem problemet skal håndteres;

Tirsdag den 8. marts 2022

22. fordømmer alle trusler og angreb, der begås mod CSO'er og menneskerettighedsforkæmpere af statsejede og statstilknyttede aktører, herunder negativ og stigmatiserende retorik, udpegelse af syndebukke og juridisk, retslig, administrativ og skattemæssig chikane, og fordømmer statslige aktørers manglende beskyttelse af CSO'er og menneskerettighedsforkæmpere mod sådanne angreb og trusler; fordømmer ligeledes alle tilfælde af angreb og trusler begået af ikkestatslige aktører, herunder, men ikke begrænset til, SLAPP'ere;
23. er bekymret over det lave antal indberetninger om angreb og trusler mod CSO'er på nationalt plan; opfordrer indtrængende medlemsstaterne til utvetydigt at fordømme sådanne handlinger, til at vedtage forebyggende og effektive foranstaltninger og til systematisk, omgående, omhyggeligt, uafhængigt og upartisk at undersøge alle hermed forbundne beskyldninger og investere i uddannelsesprogrammer for myndighederne, således at de er bedre rustet til at håndtere sådanne sager; opfordrer Kommissionen til at ledsage sådanne processer ved at komme med anbefalinger og gøre det nemmere at udveksle bedste praksis;
24. understreger, at et godt samarbejde mellem civilsamfundet, politiet og de relevante institutioner er afgørende for at afhjælpe sårbarheder og finde bedste praksis med hensyn til beskyttelse af aktivister, civilsamfundet og selve demokratiet;
25. udtrykker dyb bekymring over den voksende vold og det voksende had, der er rettet mod organisationer og aktivister, som arbejder med religiøse minoriteter eller med racismebekæmpelse, feminisme og LGBTIQ+-rettigheder;
26. minder om, at der ikke er tale om en isoleret hændelse, når CSO'er, der arbejder med kvinders rettigheder og med mindretal og sårbare grupper såsom LGBTIQ+-personer, gøres til syndebukke, men derimod om en forsætlig og gradvis underminering af de grundlæggende rettigheder, som er beskyttet i artikel 2 i TEU, og udgør en del af en større politisk dagsorden i kønsdiskriminerende kampanjer; opfordrer medlemsstaterne til at være særligt opmærksomme på initiativer, hvor der sigtes mod at indskrænke erhvervede rettigheder, som blev udformet med henblik på at forebygge og beskytte personer mod diskrimination og fremme lighed;
27. opfordrer Kommissionen til at medtage henvisninger til angreb på menneskerettighedsforkæmpere i sin rapportering i henhold til rammeafgåelsen om bekæmpelse af visse former for og tilkendegivelser af racisme og fremmedhad, når den overvåger og vurderer EU-regler og -redskaber til at beskytte rettighederne for personer, der er ofre for kriminalitet, og når den reviderer EU's bestemmelser vedrørende bekæmpelse af hadefuldt tale og hadforbrydelser;
28. bemærker, at Unionen på nuværende tidspunkt mangler effektive procedurer for at give et passende svar, når CSO'er rapporterer om, at demokratiske standarder og civilsamfundets råderum er truet i medlemsstater; støtter oprettelsen af en EU-varslingsmekanisme, der giver CSO'er og menneskerettighedsforkæmpere mulighed for at indberette angreb, registrere advarsler, kortlægge tendenser og yde rettidig og målrettet støtte til vidner; mener, at en sådan mekanisme også vil forbedre indberetningen på EU-plan, give input til Kommissionens årlige vurdering af retsstatsituationen og bidrage til en bedre udveksling af oplysninger med den europæiske offentlighed generelt;
29. beklager dybt, at både Kommissionen og Rådet har forkastet Parlamentets initiativ vedrørende oprettelse af en EU-mekanisme for demokrati, retsstatsprincippet og grundlæggende rettigheder, der skal reguleres af en interinstitutionel aftale mellem Parlamentet, Kommissionen og Rådet; minder om, at overvågningen af civilsamfundets råderum er tæt forbundet med demokratiet og de grundlæggende rettigheder, og at en mekanisme til at overvåge de værdier, der er nedfældet i artikel 2 i TEU, er det bedste redskab til en holistisk tilgang i denne henseende;
30. opfordrer indtrængende Kommissionen til at bruge dens håndhævelsesbeføjelser over for medlemsstater, som uretmæssigt begrænser civilsamfundets råderum i strid med EU-lovgivningen, bl.a. gennem traktatbrudssøgsmål, retsstatsrammen, den nye forordning om konditionalitet og proceduren i artikel 7 i TEU; opfordrer Kommissionen til at sikre civilsamfundets aktive deltagelse og meningsfulde bidrag til disse processer og til at sikre, at slutmodtagernes og støttemodtagernes legitime interesser beskyttes behørigt;
31. fastholder, at medlemsstaterne ikke bør kriminalisere eller på anden måde negativt påvirke CSO'ers registrering, aktiviteter, finansiering og grænseoverskridende bevægelser; er i denne forbindelse bekymret over fortolkningen i visse medlemsstater af EU-bestemmelser, som kan føre til kriminalisering af CSO'ers aktiviteter og menneskerettighedsforkæmpere, navnlig på migrationsområdet, ofte i strid med Kommissionens retningslinjer; anmoder medlemsstaterne om at sætte en stopper for den uretmæssige kriminalisering og retsforfølgelse af eftersøgnings- og redningsaktiviteter og

Tirsdag den 8. marts 2022

opfordrer indtrængende Kommissionen til aktivt at overvåge og træffe foranstaltninger over for de pågældende medlemsstater i denne henseende; gentager ligeledes, at alle aktører, der beskæftiger sig med migranter af humanitære årsager og er involveret i eftersøgnings- og redningsaktiviteter, skal overholde de generelle principper i folkeretten og menneskerettighedslovgivningen og den gældende EU-lovgivning og nationale lovgivning, der respekterer disse principper;

Bæredygtig og ikkediskriminerende adgang til ressourcer

32. bemærker, at de udfordringer, som CSO'er står over for med hensyn til finansiering, omfatter mangel på tilstrækkelige finansieringskilder, byrdefulde administrative procedurer for adgangen til finansiering, manglende gennemsigtighed og retfærdighed med hensyn til tildeling af finansiering og restriktive kriterier for at komme i betragtning;

33. fremhæver konklusionerne i FN-resolution 2535 (2020), nemlig at unges øgede deltagelse er afgørende for at skabe og bevare fredelige samfund;

34. understreger de vigtige og positive bidrag, som unge kan yde og rent faktisk yder til indsatsen for demokratiske og fredelige samfund; opfordrer som følge heraf medlemsstaterne til at øge investeringerne i unge og ungdomsorganisationer; opfordrer endvidere til tilstrækkelig finansiering af Erasmus+-programmet og understreger dets rolle i oprettelsen af et demokratisk Europa;

35. opfordrer indtrængende Kommissionen til at identificere eksisterende forhindringer og fremsætte forslag til et omfattende sæt foranstaltninger og anbefalinger for at sikre langsigtet, forudsigelig, tilstrækkelig og styrket finansiering for CSO'er, herunder finansieringen af deres operationelle aktiviteter vedrørende fortalervirksomhed og overvågning; understreger, at EU-finansiering til CSO'er bør undgå bureaukratiske foranstaltninger;

36. mener, at åbenhed og gennemsigtighed er afgørende for at sikre CSO'ers ansvarlighed og offentlighedens tillid til dem, så længe de tjener formålet om at sikre legitim offentlig kontrol, og at rapporteringskrav forbliver nødvendige og forholdsmæssige; fordømmer ethvert misbrug af gennemsigtighedsforanstaltninger til stigmatisering af især CSO'er;

37. understreger betydningen af at sikre supplerende finansieringskilder, herunder fra offentlige institutioner på alle niveauer, private, filantropiske og individuelle donorer, medlemsgebyrer og indtægter, der genereres gennem økonomiske aktiviteter samt fra lokale, regionale og nationale kilder, eftersom dette kan hjælpe CSO'er med at være modstandsdygtige over for eventuelle statslige restriktioner på ekstern finansiering; opfordrer medlemsstaterne og EU til at forbedre de reguleringsmæssige rammer for CSO'er og lempe betingelserne for dem med hensyn til adgang til forskellige finansieringskilder, herunder privat og udenlandsk finansiering; fremhæver, at offentlig finansiering bør omfatte alle typer civilsamfundsaktiviteter, herunder aktiviteter i forbindelse med fortalervirksomhed, retstvister og rollen som vagthund, uddannelse og bevidstgørelse, levering af tjenesteydelser og opbygning af kapacitet og koalitioner, der fremmer og beskytter Unionens værdier som fastsat i artikel 2 i TEU; opfordrer medlemsstaterne og EU til at gå videre end projektf finansiering og tilbyde finansiering af central infrastruktur og flerårige finansieringscyklusser for at sikre civilsamfundets bæredygtighed;

38. fordømmer enhver form for politisk eller anden motiveret forskelsbehandling i fordelingen af offentlige midler og heraf følgende hæmmende effekter; opfordrer medlemsstaterne til at sikre klare, gennemsigtige og ikkediskriminerende procedurer i denne henseende; fordømmer enhver form for begrænsning af adgangen til finansiering, navnlig begrænsninger, der er rettet mod CSO'er og aktivister, som arbejder for at beskytte kvinders, LGBTIQ+-personers, mindretals, migranternes og flygtninges rettigheder;

39. understreger, at CSO'ers emnebaserede kampagner ikke bør underkastes finansieringsbegrænsninger under påskud af, at de overlapper med valgkampagner eller andre politiske kampagner; bemærker, at de fonde, der er til rådighed for CSO'er, ofte kræver medfinansiering, hvilket igen betyder, at støttemodtageren skal rejse en andel af de nødvendige midler fra andre kilder, hvilket kan være til skade for projektet eller organisationens drift; mener derfor, at andelen af den krævede medfinansiering bør være rimeligt begrænset, og at der bør tages hensyn til forskellige metoder til at generere indtægter;

40. beklager de offentlige myndigheders udlicitering af offentlige tjenesteydelsesopgaver til CSO'er på områder som boliger, sundhed, uddannelse og asyl, som går videre end et afbalanceret samarbejde mellem offentlige myndigheder og nonprofitorganisationer, der har god erfaring med at arbejde med og for de berørte personer, og som ikke støttes af tilstrækkelige supplerende ressourcer; understreger, at en sådan udliciteringspraksis anvender civilsamfundets ressourcer til

Tirsdag den 8. marts 2022

at opfylde statens opgaver og ikke giver CSO'er det stærkt tiltrængte råderum til offentlig deltagelse gennem fortalervirksomhed, strategiske retssager og offentlig uddannelse;

41. er dybt bekymret over fremkomsten af GONGO'er og hermed forbundne diskriminerende og ofte uklare praksisser for offentlig finansiering; advarer mod deres ødelæggende indvirkning på demokrati og på pluralisme og mangfoldighed i civilsamfundet og på opfattelsen af CSO'ers opfattede legitimitet og dermed på borgeres villighed til at tage del i et aktivt medborgerskab; opfordrer medlemsstaterne til at undersøge og gøre en indsats mod grupper, der anstifter had i strid med gældende retlige regler; understreger, at de kan forvride den offentlige debat, hvilket kan underminere selve demokratiets struktur;

42. opfordrer indtrængende Kommissionen til at fastsætte betingelser og procedurer for at sikre, at EU-midler øremærket til civilsamfundet, uanset om de er under direkte eller delt forvaltning, alene tildeles organisationer, som er fuldstændig uafhængige af enhver regering og fuldt ud overholder EU's værdier som fastsat i artikel 2 i TEU; opfordrer indtrængende Kommissionen til at afklare påstande om diskriminerende fordeling af EU-midler til CSO'er og til at træffe passende foranstaltninger til at sikre, at EU-midler ikke støtter GONGO'er;

43. glæder sig over vedtagelsen af programmet for borgere, ligestilling, rettigheder og værdier med et øget budget på 1,55 mia. EUR for perioden 2021-2027 og anerkender, at det er en meningsfuld reaktion på de udfordringer, som civilsamfundet i EU står over for, og et første skridt i retning af at skabe en mere systematisk ramme for bistand til CSO'er i EU; opfordrer Kommissionen til aktivt at rådføre sig med CSO'er i forbindelse med definitionen af arbejdsprogrammer og finansieringsmekanismer for at sikre gennemsigtighed, fleksibilitet og brugervenlighed; glæder sig over mekanismerne for fornyet tildeling i indsatsområdet for EU's værdier; understreger betydningen af at sikre tilstrækkelig finansiering til aktiviteter i forbindelse med rollen som vagthund, fortalervirksomhed og retssager samt kapacitetsopbygning, eftersom disse fremmer CSO'ers bidrag til beskyttelse af EU's værdier og grundlæggende rettigheder; opfordrer Kommissionen til at sikre, at finansiering øremærkes til at støtte CSO'er i gennemførelsen af de opgaver og roller, de får tildelt i dens forskellige sektorpolitikker; opfordrer til specifik nødfinansiering og praktisk støtte til borgeraktører og menneskerettighedsforkæmpere, der er i risiko for at få overtrådt deres grundlæggende rettigheder;

44. opfordrer Kommissionen til at fordoble sin indsats for at fremme CSO-deltagelse i programmet for borgere, ligestilling, rettigheder og værdier og andre centralt forvaltede fonde, bl.a. via yderligere forenkling, mere fleksible kriterier for støtteberettigelse og målrettet information og uddannelse; opfordrer Kommissionen til at øge sin overvågning af praksis i medlemsstaterne og fremsætte anbefalinger vedrørende fremme af CSO-deltagelse i programmer under delt forvaltning; opfordrer Kommissionen til at involvere og uddanne CSO'er bedre i overvågningen af anvendelsen af EU-midler på medlemsstatsplan;

45. mener, at budgetstøtte til CSO'er ikke bare bør planlægges, men også fremmes og støttes i alle EU-programmer; beklager, at den europæiske genopretningspakke ikke specifikt var målrettet CSO'er ud over selskaber og små og mellemstore virksomheder; opfordrer Kommissionen og medlemsstaterne til at sikre, at CSO'er involveres i hele gennemførelsen og overvågningen af de nationale genopretnings- og resiliensplaner og af andre fonde under delt forvaltning og til at kontrollere, om de nationale genopretningsplaner støtter CSO'ers finansieringsbehov; opfordrer Kommissionen til at sikre, at CSO'er ikke påvirkes negativt af tilbagetrækningen af finansiering i henhold til forordningen om konditionalitet eller de betingelser, der er indarbejdet i fonde og programmer under den flerårige finansielle ramme eller genopretnings- og resiliensfaciliteten, og som gør respekt for retsstatsprincippet og princippet om ikkeforskelsbehandling til en forudsætning for at modtage finansiering ved at fastsætte specifikke bestemmelser for kanalisering af midler til CSO'er, der er tilpasset det miljø, hvori de har deres virke;

46. opfordrer indtrængende Kommissionen til at sikre, at EU-midler alene tildeles organisationer, som er fuldstændig uafhængige af enhver regering og fuldt ud overholder EU's værdier;

47. fordømmer visse medlemsstats forsøg på at indføre begrænsninger for udenlandsk finansiering og de hermed forbundne politiske narrativer, som de har udbredt, og foranstaltninger, som de har truffet med sigte på at stigmatisere eller chikanere CSO'er; minder om, at EU-Domstolen fastslog, at disse er i strid med den frie bevægelighed for kapital og

Tirsdag den 8. marts 2022

foreningsfriheden; opfordrer Kommissionen til fortsat at indlede traktatbrudssager i denne henseende og til systematisk at anmode om foreløbige forholdsregler; opfordrer Kommissionen til at kortlægge begrænsninger af udenlandsk finansiering i hele Unionen med henblik på at sikre, at de principper, der blev bekræftet af EU-Domstolen, rent faktisk overholdes i alle medlemsstaterne;

48. understreger betydningen af skattemæssige incitamenter med henblik på at fremme private donationer; tilskynder medlemsstaterne til at videreudvikle sådanne ordninger; opfordrer Kommissionen til at kortlægge bedste praksis og udarbejde anbefalinger; anerkender betydningen af, at CSO'er overholder de nationale regler for beskatning og er med til at bekæmpe hvidvask af penge, men understreger, at disse regler og gennemsigtigheden af finansiering generelt ikke må misbruges til at forhindre CSO'ers aktiviteter og skabe en hæmmende effekt, der påvirker deres medlemmer og donorer;

49. minder om, at internationale standarder for foreningsfrihed kræver, at myndighederne anvender en formodning til fordel for CSO'ers frihed til at søge om og modtage finansiering fra enhver kilde og for lovligheden af deres aktiviteter, hvor der kun er mulighed for begrænsninger, hvis de vedtages ved lov, forfølger et eller flere legitime mål og er nødvendige i et demokratisk samfund med henblik på opfyldelse af de pågældende mål;

50. opfordrer Kommissionen til at udarbejde retningslinjer for princippet om ikkediskrimination og den frie bevægelighed for kapital i relation til grænseoverskridende donationer; understreger, at en tilnærmelse af definitionen af begrebet almennyttig vil muliggøre gensidig anerkendelse og ligebehandling med hensyn til grænseoverskridende donationer og ydelser i relation til en sådan status som almennyttig; opfordrer til en definition på EU-niveau af begrebet almennyttig, eftersom dette vil fremme grænseoverskridende donationer i det omfang, at det vil give mulighed for gensidig anerkendelse af statussen som almennyttig og ligebehandling for så vidt angår de relaterede fordele; opfordrer Kommissionen til at træffe foranstaltninger til at fjerne hindringerne for grænseoverskridende filantropi og sikre ligebehandling af grænseoverskridende donationer i overensstemmelse med EU-Domstolens afgørelser;

Civil dialog og deltagelse i politisk beslutningstagning

51. understreger betydningen af civil dialog i en velfunderet politikudformning og understreger, at CSO'er spiller en central rolle som mellemlid mellem borgere og myndigheder på alle niveauer ved at sikre en struktureret dialog; fremhæver CSO'ernes vigtige rolle i den konsekvente kontakt med borgerne, herunder marginaliserede eller sårbare grupper, og anerkender deres ekspertise, tillægger dem en central rolle i den civile dialog og fremhæver deres rolle med hensyn til at give dem, som befinder sig længst væk, mulighed for at deltage og give udtryk for deres bekymringer, samtidig med at de udøver demokratisk kontrol med og sikrer ansvarlighed for offentlige tiltag;

52. glæder sig over de positive skridt, der er taget i nogle medlemsstater, med nye strategier for civil dialog og rådgivende civilsamfundsudvalg; fordømmer imidlertid den praksis, der bevidst hæmmer CSO'ernes deltagelse såsom deres udelukkelse fra offentlige processer, anvendelse af uigennemsigtige bredtfavnende bestemmelser og fremskyndede parlamentariske processer, som omgår hørings- og drøftelsesforpligtelser;

53. minder om, at covid-19's presserende karakter ofte yderligere begrænser CSO'ers adgang til beslutningstagning; noterer sig imidlertid de bestræbelser, der er gjort for at imødegå dette i en række medlemsstater;

54. beklager, at den civile dialog ofte forbliver en ad hoc-proces; opfordrer medlemsstaterne til at udvikle sammenhængende politikammer, som sikrer strukturerede, forudsigelige og langsigtede processer, inkluderende deltagelse og systematisk kontrol, og til at afsætte passende midler, herunder til uddannelse af embedsmænd; opfordrer Kommissionen til at udstede anbefalinger i tæt samarbejde med civilsamfundet på grundlag af en analyse af gældende praksisser;

55. mener, at alle EU-institutionerne bør revidere deres vilkår for samarbejde med CSO'er i overensstemmelse med artikel 11 i TEU for at sikre en åben, gennemsigtig, meningsfuld og regelmæssig dialog med CSO'er på lige fod med andre interessenter; opfordrer Kommissionen til at overveje forelæggelsen af en interinstitutionel aftale om civil dialog mellem alle de vigtigste institutioner, der dækker alle områder af Unionens politik og tværgående processer såsom Unionens tilstand eller konferencen om Europas fremtid;

56. mener i denne forbindelse, at formanden for Parlamentet kan udpege en af sine næstformænd til at føre en åben, gennemsigtig og regelmæssig dialog med CSO'er; tilskynder de politiske grupper til at udforme deres egne strukturer for civil dialog;

Tirsdag den 8. marts 2022

57. opfordrer især Kommissionen til i sin høringsproces at genskabe balancen mellem repræsentanter for erhvervslivets interesser og repræsentanter for andre interesser, som f.eks. arbejdstagernes rettigheder, sociale rettigheder og miljøbeskyttelse, og sikre beskyttelse mod urimelige lobbypraksisser, der er i modstrid med en retfærdig og gennemsigtig dialog;

58. opfordrer medlemsstaterne, EU-institutionerne generelt og Kommissionen i særdeleshed til at sikre et tæt samarbejde med civilsamfundet under udarbejdelsen eller gennemgangen af lovgivning, der har en potentiel indvirkning på civilsamfundets råderum og frihedsrettigheder;

59. noterer sig, at en af Kommissionens næstformand har fået til ansvar at opretholde en åben, gennemsigtig og regelmæssig dialog med civilsamfundet; understreger, at civil dialog bør operationaliseres yderligere; opfordrer navnlig Kommissionen til at overveje at oprette specifikke kontaktpunkter inden for hvert generaldirektorat for at gøre det muligt for civilsamfundet at være i tæt kontakt med Kommissionens næstformand; mener, at det er afgørende, at mange forskellige CSO'er får en fremtrædende rolle gennem en gennemsigtig udvælgelsesproces i ekspertgrupper og rådgivende fora, som bistår Kommissionen, og at der lægges vægt på CSO'er, som er fortalere for sårbare og underrepræsenterede grupper;

60. opfordrer Kommissionen til at udnytte definitionen af nationale programmer for gennemførelse af EU-midler og medlemsstaternes gennemførelse af EU's strategier og handlingsplaner til at stille krav om, at medlemsstaterne indfører effektive mekanismer for CSO'ers deltagelse og civil dialog; opfordrer til civilsamfundets styrkede deltagelse i processen med det europæiske semester og i overvågningen af den europæiske genopretningspakke;

61. glæder sig over det europæiske ungdomsår som en mulighed for yderligere at fremme borgerdeltagelse og dialog i et demokratisk samfund;

62. forpligter sig til at sikre en reel opfølgning på denne betænkning og opfordrer Kommissionen og Rådet til at forpligte sig til det samme;

o

o o

63. pålægger sin formand at sende denne beslutning til Rådet og Kommissionen.
